

Yhdenvertaisuustoimikunta kiittää mahdollisuudesta lausua valtuutettu Sinikka Vepsän aloitteesta ja toteaa seuraavaa:

Sinikka Vepsän aloitteessa todetaan, että Helsingissä siirretään 65 vuotta täyttäneet vammaiset henkilöt vammaispalveluista vanhuspalvelujen piiriin. Kuten aloitteessa todetaan, vanhuspalvelut eivät ole yhtä kattavia kuin vammaispalvelut ja siirrosta aiheutuu henkilölle merkittäviä taloudellisia lisäkustannuksia. Lisäksi vanhuspalveluja myönnetään vuodeksi kerrallaan, sillä ne ovat harkinnanvaraisia toisin kuin vammaispalvelut.

Yhdenvertaisuustoimikunnan huomioon on tullut vanhusneuvoston kautta, että edellä mainittuja palvelusiirtoja tehdään ikääntyneille vammaisille ja pitää tilannetta erittäin huolestuttavana. Toimikunta on vanhusneuvoston kautta kuullut, että 65-vuotiaita vammaisia siirretään vammaispalveluista vanhuspalvelujen piiriin ainakin päivätoiminnan osalta. Vammaispalvelun piirissä päivätoiminta on maksutonta ja päätös päivätoimintaan osallistumisesta on voimassa toistaiseksi.

Vanhuspalvelujen piirissä yli 65-vuotiaas vammaisen joutuu tekemään hakemuksen päivätoimintaan osallistumisesta ja vaikka päätös on myönteinen, se on määräaikainen. Lisäksi vanhuspalvelujen piirissä toiminta on maksullista. Toisin sanoen ikääntyneen vammaisen palveluja heikennetään merkittävästi siirtämällä ikääntyneet vammaiset vanhuspalvelujen piiriin, joka on toimikunnan mielestä kestämatöntä toimintaa ja vaikeuttaa iäkkään vammaisen asemaa yhteiskunnassa.

Yhdenvertaisuustoimikunnan huomauttaa, että vammaisten ihmisten vamma ei millään tavalla katoa iän myötä ja toteaa, että ikääntyneiden vammaisten palvelujen heikentäminen voi olla uhka heidän terveydelleen sekä heikentää heidän oikeuksiensa toteutumista. Yhdenvertaisuustoimikunta korostaa, ettei vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa ole todettu minkäänlaisia ikärajoja, joiden perusteella Helsinki voisi oikeuttaa ikääntyneiden vammaisten siirtämistä vanhuspalvelujen piiriin.

Yhdenvertaisuustoimikunta on huolissaan tilanteesta, jossa kaupunki heikentää ikääntyneiden vammaisten palveluja siirtämällä heidät vanhuspalvelujen piiriin ja epämällä heidät erityshuoltolain mukaiset palvelut. Toimikunnan näkökulmasta aiottu suunnitelma palveluiden muutoksesta vaikuttaa epäoikeudenmukaiselta, ja asettaa ikääntyvät vammaiset eriarvoiseen asemaan muiden vammaisten ja muiden Helsingin kaupungin asukkaiden kanssa. Käytäntö on kyseenalainen yhdenvertaisuuslain näkökulmasta, jossa ikäperustainen syrjintä on yksiselitteisesti kielletty.

Helsinki on strategiassaan määrittänyt, että Helsinki on maailman toimivin kaupunki. Toimivuus rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle. Iäkkäiden vammaisten palvelujen heikentäminen ei ole strategisten linjausten mukaista ja rampauttaa tietyn väestöryhmän oikeuksia.

Jos sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnosta ei saada selkeyttä iäkkäiden vammaisten palveluiden tilanteeseen, toimikunnan mielestä asiasta pitää tehdä perusteellinen selvitys. Helsingin kaupungin pitää selvittää iäkkäiden vammaisten palveluja koskevat käytännöt: minkälaisissa tilanteissa ja millä perusteella ikääntyneiden vammaisten ihmisten palveluja mahdollisesti heikennetään siirtämällä heidät pois vammaispalvelujen piiristä, sekä kuinka pitkään toiminta on jatkunut. Mikäli kaupungin toiminta on järjestelmällistä, siihen on puututtava välittömästi ja tilanne on korjattava heti.

Toimikunta ehdottaa iäkkäiden vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden turvaamiseksi, että kaupunki tekee virallisen linjauksen siitä, ettei ikääntyneitä vammaisia ihmisiä siirretä vanhuspalvelujen piiriin ja kaikille vammaisille taataan yhdenvertaiset henkilökohtaiseen hoitotarpeeseen perustavat palvelut. Jos kaupunki ei tee tätä linjausta, yhdenvertaisuustoimikunta pyytää kaupunginhallituksesta perusteltua syytä olla tekemättä selkeätä linjausten iäkkäiden vammaisten palvelujen turvaamiseksi.

Yhdenvertaisuustoimikunta on laatinut lausuntonsa vanhus- ja vammaisneuvoston asiantuntemuksen tuella.